

ОБГРУНТУВАННЯ
щодо прийняття постанови НКРЕКП
«Про затвердження Змін до Кодексу комерційного обліку
електричної енергії»

Відповідно до положень частини третьої статті 6 Закону України «Про ринок електричної енергії», до повноважень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП) належить затвердження кодексу комерційного обліку електричної енергії.

НЕК «Укренерго» листом від 12.05.2025 № 01/29036, направив до НКРЕКП проєкт розроблених змін до Кодексу комерційного обліку електричної енергії, затвердженого постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 311 (далі – Кодексу), необхідних для виконання НЕК «Укренерго», як адміністратором комерційного обліку, своїх функцій, які направлені на систематизацію існуючих норм Кодексу та описують основні етапи процесу сертифікації даних комерційного обліку, зокрема — зведення балансу області обліку, необхідні для перевірки загальної сумісності валідованих даних комерційного обліку, наданих відповідними ППКО, з використанням платформи Датахаб.

Викладені зміни забезпечують чітке нормативне підґрунтя для організації АКО сертифікації даних комерційного обліку, сприяють підвищенню прозорості та контрольованості цього процесу, а також є критично важливими для подальшого впровадження автоматизованої платформи обміну та обробки даних (Датахаб).

З метою врегулювання питань забезпечення сертифікації даних комерційного обліку Адміністратором комерційного обліку (АКО) відповідно до глави 1.3 розділу I Кодексу було розроблено, та за результатами публічного обговорення надано Регулятору пропозиції щодо внесення змін до Кодексу стосовно проведення АКО щоденних процедур сертифікації даних комерційного обліку.

Проєкт постанови 21.05.2025 було схвалено на засіданні НКРЕКП, що проводилось у формі відкритого слухання, та оприлюднено на офіційному вебсайті НКРЕКП з метою отримання зауважень та пропозицій. За результатом отриманих зауважень та пропозицій 21.07.2025 та 22.07.2025 відбулись відкриті обговорення Проєкту постанови, за результатами проведення яких оформлено Протокол від 21.07.2025 № 134-П, який розміщено на офіційному вебсайті НКРЕКП в мережі Інтернет.

Також, на виконання вимог частини другої статті 2 Закону України «Про ринок електричної енергії» листом НКРЕКП від 06.08.2025 № 9002/17.3.1/7-25, Проєкт постанови було направлено на погодження до Антимонопольного комітету України.

Враховуючи зазначене, Департамент із регулювання відносин у сфері енергетики пропонує прийняти постанову НКРЕКП «Про затвердження Змін до Кодексу комерційного обліку електричної енергії».

Директор Департаменту із
реґулювання відносин у сфері енергетики

№1530-17.3.1/25 від 13.08.2025
КЕП: Огньов А. В. 13.08.2025 14:02
3FAA9288358EC00304000000A2901E00EC42C400
Сертифікат дійсний з 16.10.2023 до 16.10.2025 14:28

Андрій ОГНЬОВ

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ
ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ**

ПОСТАНОВА

Київ

№ _____

Про затвердження Змін до
Кодексу комерційного обліку
електричної енергії

Відповідно до законів України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» і «Про ринок електричної енергії» Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Затвердити Зміни до Кодексу комерційного обліку електричної енергії, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 березня 2018 року № 311 (далі – Зміни), що додаються.

2. Ця постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її оприлюднення на офіційному вебсайті Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, крім абзацу п'ятнадцятого пункту 2 Змін, який набирає чинності з 01 січня 2026 року.

Голова НКРЕКП

Юрій ВЛАСЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО

Постанова Національної комісії,
що здійснює державне регулювання
у сферах енергетики та
комунальних послуг

№ _____

**Зміни
до Кодексу комерційного обліку електричної енергії**

1. У підпункті 2 пункту 2.2.5 глави 2.2 розділу II слова «та сертифікації» виключити.

2. Главу 9.13 розділу IX викласти в такій редакції:

«9.13. Формування сертифікованих даних комерційного обліку

9.13.1. Сертифіковані дані комерційного обліку для кожної ТКО формуються на основі валідованих даних комерційного обліку, що успішно пройшли відповідні перевірки під час їх сертифікації, включаючи остаточну перевірку шляхом складання балансу електричної енергії за областями комерційного обліку і торговими зонами у строки, визначені АКО відповідно до нормативно-правових актів Регулятора.

АКО забезпечує доступ учасників ринку до інформації про дату сертифікації відповідних даних комерційного обліку в Датахаб.

9.13.2. До складу сертифікованих даних комерційного обліку входять перевірені АКО:

1) виміряні або обчислені значення активної енергії та реактивної енергії за кожний інтервал часового ряду разом із відповідними мітками часу;

2) обчислені (профільовані) значення активної енергії за кожний інтервал часового ряду разом із відповідними мітками часу, а також виміряне або обчислене значення накопиченої активної енергії за відповідний період інтеграції (доба, місяць);

3) агреговані дані, сформовані АКО на основі валідованих даних.

9.13.3. Перед розрахунком балансу АКО виконує наступні перевірки наявних валідованих даних комерційного обліку за такими критеріями:

1) на повноту інформації, отриманої від ППКО, зокрема щодо:

наявності валідованих даних комерційного обліку по точках обміну між суміжними операторами електричних мереж;
 наявності валідованих даних по об'єктах виробників електроенергії;
 наявності інтервальних валідованих даних комерційного обліку по ТКО площадок комерційного обліку групи «а»;
 наявності інтегральних валідованих даних комерційного обліку по ТКО площадок комерційного обліку групи «б»;

2) на відсутність аномальних значень, що перевищують у два рази максимально допустиме значення, визначене на основі величини приєднаної потужності відповідних електроустановок;

3) на відсутність належності агрегованого часового ряду даних комерційного обліку до ТКО учасників ринку зі статусом «Дефолтний»;

4) на наявність даних, сформованих за результатами врегулювання суперечки, прийняття рішень АКО, Регулятора або суду.

АКО може здійснювати додаткові перевірки щодо взаємної узгодженості валідованих даних, якщо вони сприяють підвищенню якості сертифікованих даних.

АКО інформує Регулятора та учасників ринку не пізніше ніж за 14 календарних днів до дати запровадження зазначених у цьому пункті перевірок наявних валідованих даних з відповідним аналізом та оцінкою впливу на учасників ринку.

Детальна інформація щодо процедур, що регламентують проведення всіх перевірок наявних валідованих даних оприлюднюється АКО в технічній документації Датахаб, яка має бути доступна учасникам ринку та ППКО.

9.13.4. У разі відсутності валідованих даних такі дані маркуються АКО, як відсутні. У разі невідповідності валідованих даних комерційного обліку хоча б одному з критеріїв перевірок такі дані не беруться в розрахунок балансу та у подальшому не включаються АКО до складу сертифікованих даних.

9.13.5. Після проведення перевірок, передбачених пунктом 9.13.3 цієї глави, АКО формує інтервальні дані по площадках групи «б» відповідно до розробленого АКО та затвердженого Регулятором Порядку оцінки та профілювання даних комерційного обліку.

9.13.6. Після отримання та формування всіх необхідних інтервальних даних АКО розраховує баланс електричної енергії в областях обліку та кожній торговій зоні в цілому для кожного розрахункового періоду.

Для розрахунку балансу використовуються наявні в АКО на момент розрахунку:

1) основні дані Реєстру ТКО що описують електроустановки та відповідних учасників на розрахунковий період;

2) валідовані дані комерційного обліку останніх версій;

3) дані, сформовані за результатами врегулювання суперечки, прийняття рішень АКО, Регулятора або суду.

9.13.7. Розрахунок балансу електричної енергії по області комерційного обліку та кожній торговій зоні в цілому виконується з метою досягнення узгодженого та збалансованого співвідношення перетікань електричної енергії між взаємопов'язаними електроустановками, як елементами електричних мереж, що входять до інформаційної моделі області або торгової зони, та визначення обсягів втрат електричної енергії.

9.13.8. Після розрахунку балансу електричної енергії АКО перевіряє рівень його відповідності очікуваним значенням. У разі виявлення невідповідності результатів розрахунку балансу електричної енергії очікуваним значенням АКО проводить аналіз компонентів балансу області комерційного обліку та визначає причини некоректного складання балансу, надаючи відповідним ППКО вимоги щодо повторного формування та надання валідованих даних.

Такі валідовані дані формуються ППКО на основі оновлених результатів вимірювання або оціночних даних, сформованих відповідно до Порядку оцінки та профілювання даних комерційного обліку.

Повторно сформовані ППКО та передані до АКО валідовані дані підлягають обов'язковій повторній сертифікації.

Ненадання окремих даних комерційного обліку від ППКО до АКО у встановлені терміни не є підставою для зупинення сертифікації даних, що були передані ППКО та отримані АКО.

9.13.9. Після розрахунку балансу та виконання перевірки його відповідності очікуваним значенням, АКО здійснює необхідну агрегацію та маркує весь набір використаних у розрахунку балансу валідованих та агрегованих даних комерційного обліку як сертифіковані дані, з встановленням позначки версії відповідного набору.

9.13.10. У разі якщо в попередній версії агрегованих сертифікованих даних наявні ненульові числові значення, а в останній версії відповідні числові значення відсутні з причини зміни основних даних у реєстрі ТКО, такі значення в останній версії при передаванні АР та учасникам ринку визначаються АКО на рівні 0.

9.13.11. АКО здійснює оновлення сертифікованих даних у разі:
отримання від ППКО оновлених валідованих даних;
отримання від ППКО та/або учасників ринку оновлених основних даних,
що впливають на формування відповідних сертифікованих даних;
виконання АКО рішень за результатами врегулювання суперечки АКО
відповідно до цього Кодексу, рішень НКРЕКП або виконання судового рішення,
що набрало законної сили, у разі невиконання таких рішень відповідним ППКО
та/або учасником ринку.

9.13.12. Сертифіковані дані не підлягають коригуванню чи уточненню
після спливу строку загальної позовної давності.

9.13.13. АКО забезпечує архівацію сертифікованих даних комерційного
обліку для їх довготермінового зберігання відповідно до законодавства.».

Порівняльна таблиця до проєкту постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до Кодексу комерційного обліку електричної енергії»

Чинна редакція	Редакція, що пропонується
II. Організація процесу комерційного обліку ... 2.2. Адміністратор комерційного обліку	
2.2.5. АКО розробляє та затверджує регламенти та протоколи інформаційної взаємодії учасників ринку щодо обміну даними комерційного обліку електричної енергії через центральну інформаційно-комунікаційну платформу Датахаб. АКО розробляє проєкти інших нормативних документів (положення, методики, порядки тощо) та зміни до них, необхідні для виконання положень Закону України «Про ринок електричної енергії», цього Кодексу, Правил роздрібного ринку, Правил ринку, Кодексу системи розподілу та Кодексу системи передачі з питань: ... 2) здійснення процесів збору, керування та адміністрування даних щодо комерційного обліку, зокрема, обробки, перевірки та валідації даних комерційного обліку, формування оціночних даних комерційного обліку; формування профілів та профілювання даних комерційного обліку, агрегації та сертифікації даних комерційного обліку з використанням центральної інформаційно-комунікаційної платформи Датахаб;	2.2.5. АКО розробляє та затверджує регламенти та протоколи інформаційної взаємодії учасників ринку щодо обміну даними комерційного обліку електричної енергії через центральну інформаційно-комунікаційну платформу Датахаб. АКО розробляє проєкти інших нормативних документів (положення, методики, порядки тощо) та зміни до них, необхідні для виконання положень Закону України «Про ринок електричної енергії», цього Кодексу, Правил роздрібного ринку, Правил ринку, Кодексу системи розподілу та Кодексу системи передачі з питань: ... 2) здійснення процесів збору, керування та адміністрування даних щодо комерційного обліку, зокрема, обробки, перевірки та валідації даних комерційного обліку, формування оціночних даних комерційного обліку; формування профілів та профілювання даних комерційного обліку, агрегації даних комерційного обліку з використанням центральної інформаційно-комунікаційної платформи Датахаб; ...
IX. Керування даними комерційного обліку ... 9.13. Формування сертифікованих даних комерційного обліку	
9.13.1. Після проведення всіх перевірок і обчислень, зазначених у цьому Кодексі, АКО визначає значення сертифікованих даних комерційного обліку для кожної ТКО.	9.13.1. Сертифіковані дані комерційного обліку для кожної ТКО формуються на основі валідованих даних комерційного обліку, що успішно пройшли відповідні перевірки під час їх сертифікації, включаючи остаточну перевірку шляхом складання балансу електричної енергії за областями комерційного обліку і торговими зонами у строки, визначені АКО відповідно до нормативно-правових актів Регулятора.

	<i>АКО забезпечує доступ учасників ринку до інформації про дату сертифікації відповідних даних комерційного обліку в Датахаб.</i>
9.13.2. Сертифіковані дані комерційного обліку використовуються АКО у процесі агрегації.	9.13.2. До складу сертифікованих даних комерційного обліку входять перевірені АКО: 1) виміряні або обчислені значення активної енергії та реактивної енергії за кожний інтервал часового ряду разом із відповідними мітками часу; 2) обчислені (профільовані) значення активної енергії за кожний інтервал часового ряду разом із відповідними мітками часу, а також виміряне або обчислене значення накопиченої активної енергії за відповідний період інтеграції (доба, місяць); 3) агреговані дані, сформовані АКО на основі валідованих даних.
9.13.3. Сертифіковані дані та агреговані дані комерційного обліку включають, зокрема: 1) для ТКО, обладнаних інтервальними лічильниками, - виміряні або обчислені значення активної енергії та реактивної енергії за кожний розрахунковий період разом із відповідними мітками часу, а також виміряне або обчислене значення для накопиченої активної енергії та реактивної енергії за кожний календарний день (24 години); 2) для ТКО, обладнаних інтегральними лічильниками, - обчислені (профільовані) значення активної енергії за кожний розрахунковий період разом із відповідними мітками часу, а також виміряне або обчислене значення для накопиченої активної енергії за період між двома послідовними зчитуваннями показів лічильника разом з відповідними даними щодо дати та часу зчитування показів.	9.13.3. Перед розрахунком балансу АКО виконує наступні перевірки наявних валідованих даних комерційного обліку за такими критеріями: 1) на повноту інформації, отриманої від ППКО, зокрема щодо: наявності валідованих даних комерційного обліку по точках обміну між суміжними операторами електричних мереж; наявності валідованих даних по об'єктах виробників електроенергії; наявності інтервальних валідованих даних комерційного обліку по ТКО площадок комерційного обліку групи «а»; наявності інтегральних валідованих даних комерційного обліку по ТКО площадок комерційного обліку групи «б»; 2) на відсутність аномальних значень, що перевищують у два рази максимально допустиме значення, визначене на основі величини приєднаної потужності відповідних електроустановок; 3) на відсутність належності агрегованого часового ряду даних комерційного обліку до ТКО учасників ринку зі статусом «Дефолтний»; 4) на наявність даних, сформованих за результатами врегулювання суперечки, прийняття рішень АКО, Регулятора або суду.

	<i>АКО може здійснювати додаткові перевірки щодо взаємної узгодженості валідованих даних, якщо вони сприяють підвищенню якості сертифікованих даних.</i> <i>АКО інформує Регулятора та учасників ринку не пізніше ніж за 14 календарних днів до дати запровадження зазначених у цьому пункті перевірок наявних валідованих даних з відповідним аналізом та оцінкою впливу на учасників ринку.</i> <i>Детальна інформація щодо процедур, що регламентують проведення всіх перевірок наявних валідованих даних оприлюднюється АКО в технічній документації Датахаб, яка має бути доступна учасникам ринку та ППКО.</i>
9.13.4. По завершенню строку позовної давності сертифіковані дані, що зберігаються в АКО, не підлягають подальшому уточненню.	<i>9.13.4. У разі відсутності валідованих даних такі дані маркуються АКО, як відсутні. У разі невідповідності валідованих даних комерційного обліку хоча б одному з критеріїв перевірок такі дані не беруться в розрахунок балансу та у подальшому не включаються АКО до складу сертифікованих даних.</i>
9.13.5. АКО зобов'язаний забезпечити архівацію цих даних комерційного обліку для подальшого довготермінового зберігання у порядку, встановленому законодавством.	<i>9.13.5. Після проведення перевірок, передбачених пунктом 9.13.3 цієї глави, АКО формує інтервальні дані по площадках групи «б» відповідно до розробленого АКО та затвердженого Регулятором Порядку оцінки та профілювання даних комерційного обліку.</i>
—	<i>9.13.6. Після отримання та формування всіх необхідних інтервальних даних АКО розраховує баланс електричної енергії в областях обліку та кожній торговій зоні в цілому для кожного розрахункового періоду.</i> <i>Для розрахунку балансу використовуються наявні в АКО на момент розрахунку:</i> <i>1) основні дані Реєстру ТКО що описують електроустановки та відповідних учасників на розрахунковий період;</i> <i>2) валідовані дані комерційного обліку останніх версій;</i> <i>3) дані, сформовані за результатами врегулювання суперечки, прийняття рішень АКО, Регулятора або суду.</i>
—	<i>9.13.7. Розрахунок балансу електричної енергії по області комерційного обліку та кожній торговій зоні в цілому виконується з метою досягнення узгодженого та збалансованого співвідношення перетікань електричної енергії між взаємопов'язаними</i>

	<i>електроустановками, як елементами електричних мереж, що входять до інформаційної моделі області або торгової зони, та визначення обсягів втрат електричної енергії.</i>
—	9.13.8. Після розрахунку балансу електричної енергії АКО перевіряє рівень його відповідності очікуваним значенням. У разі виявлення невідповідності результатів розрахунку балансу електричної енергії очікуваним значенням АКО проводить аналіз компонентів балансу області комерційного обліку та визначає причини некоректного складання балансу, надаючи відповідним ППКО вимоги щодо повторного формування та надання валідованих даних. Такі валідовані дані формуються ППКО на основі оновлених результатів вимірювання або оціночних даних, сформованих відповідно до Порядку оцінки та профілювання даних комерційного обліку. Повторно сформовані ППКО та передані до АКО валідовані дані підлягають обов'язковій повторній сертифікації. Ненадання окремих даних комерційного обліку від ППКО до АКО у встановлені терміни не є підставою для зупинення сертифікації даних, що були передані ППКО та отримані АКО.
—	9.13.9. Після розрахунку балансу та виконання перевірки його відповідності очікуваним значенням, АКО здійснює необхідну агрегацію та маркує весь набір використаних у розрахунку балансу валідованих та агрегованих даних комерційного обліку як сертифіковані дані, з встановленням позначки версії відповідного набору.
—	9.13.10. У разі якщо в попередній версії агрегованих сертифікованих даних наявні ненульові числові значення, а в останній версії відповідні числові значення відсутні з причини зміни основних даних у реєстрі ТКО, такі значення, в останній версії при передаванні АР та учасникам ринку визначаються АКО на рівні 0.
—	9.13.11. АКО здійснює оновлення сертифікованих даних у разі: отримання від ППКО оновлених валідованих даних;

	<i>отримання від ППКО та/або учасників ринку оновлених основних даних, що впливають на формування відповідних сертифікованих даних;</i> <i>виконання АКО рішень за результатами врегулювання суперечки АКО відповідно до цього Кодексу, рішень НКРЕКП або виконання судового рішення, що набрало законної сили, у разі невиконання таких рішень відповідним ППКО та/або учасником ринку.</i>
—	<i>9.13.12. Сертифіковані дані не підлягають коригуванню чи уточненню після спливу строку загальної позовної давності.</i>
—	<i>9.13.13. АКО забезпечує архівацію сертифікованих даних комерційного обліку для їх довготермінового зберігання відповідно до законодавства.</i>